

# Lehin kirjebommiyritys presidentti Harry S. Trumanin murhaamiseksi vuonna 1947

Vuoden 1947 puolivälissä, kun jännitteet kiihtyivät Britannian mandaatin alaisessa Palestiinassa, sionistinen puolisoitilaallinen ryhmä Lehi, joka tunnetaan myös nimellä Sternin jengi, järjesti rohkean mutta lopulta epäonnistuneen yrityksen kohdistaa Yhdysvaltain presidentti Harry S. Truman kirjebommiin. Tämä vähän tunnettu tapaus, joka jäi Lehin tunnetumpien tekojen varjoon, heijastaa ryhmän halukkuutta iskeä kansainvälisiin vaikuttajiin, joita he pitivät esteinä visiolleen juutalaisvaltiosta. Vaikka suunnitelma ei aiheuttanut vahinkoa, se korostaa Yhdysvaltain ulkopolitiikan ja juutalaisen kapinan räjähdysherkkää risteyskohtaa ennen Israelin perustamista vuonna 1948.

## Tausta: Lehi ja taistelu Palestiinasta

Lehi, jonka Avraham Stern perusti vuonna 1940, oli radikaali lohkaistujärjestö suuremmasta Irgun Zvai Leumi -järjestöstä, jotka molemmat pyrkivät lopettamaan Britannian vallan Palestiinassa ja perustamaan juutalaisen valtion. Toisin kuin hillitympi Irgun, Lehi omaksui äärimmäiset taktikat, kuten murhat ja pommi-iskut, jotka kohdistuivat brittiläisiin virkamiehiin, arabisiviileihin ja jopa maltillisiin juutalaisiin. Vuoteen 1947 mennessä Lehin kampanja oli kiihtynyt, johtuen turhautumisesta Britannian rajoittavaan juutalaisten maahanmuuttoa koskevaan politiikkaan – joka oli koodattu vuoden 1939 valkoiseen kirjaan – ja kansainvälisen yhteisön hitaaseen edistymiseen Palestiinan kysymyksen ratkaisemisessa.

Presidentti Harry S. Truman, joka astui virkaan huhtikuussa 1945, oli keskeinen hahmo tässä yhteydessä. Hän oli myötämielinen juutalaispakolaisia ja sionistista aatetta kohtaan ja tuki juutalaisen kotimaan perustamista, kuuluisasti tunnustaen Israelin muutama minuutti sen itsenäisyysjulistuksen jälkeen 14. toukokuuta 1948. Kuitenkin vuonna 1947 hänen hallintonsa kohtasi ristiriitaisia paineita: juutalaisten pyrkimysten tukeminen samalla kun säilytettiin suhteet arabivaltioihin ja vältettiin sotkeutumista Britannian mandaatin kaaokseen. Trumanin vaatimukset juutalaisten maahanmuuton lisäämisestä Palestiinaan ja hänen tukensa YK:n jakosuunnitelmalle nähtiin riittämättöminä ryhmien kuten Lehin mielestä, jotka pitivät jokaista viivytystä tai kompromissia petoksena.

## Suunnitelma: Kirjebombit Valkoiseen taloon

Vuoden 1947 puolivälissä Lehin agentit lähettivät sarjan kirjebombeja, jotka oli osoitettu presidentti Trumanille ja Valkoisen talon korkea-arvoisille virkamiehille. Nämä tavallisiksi kirjeiksi naamioidut laitteet olivat osa laajempaa kampanjaa, joka sisälsi samankaltaisia pommeja, jotka lähetettiin brittiläisille virkamiehille, mukaan lukien ulkoministeri Ernest Bevin ja siirtomaaministeri Arthur Creech Jones. Suunnitelman järjesti Lehin johto,

todennäköisesti mukaan lukien henkilöt kuten Jitzhak Shamir, tuleva Israelin pääministeri, joka oli keskeinen toimija Lehin operaatioissa tänä aikana.

Kirjebombit siepattiin ennen kuin ne saavuttivat kohteensa, todennäköisesti Yhdysvaltain posti- tai turvallisuuspalveluiden toimesta, vaikka tarkat tiedot sieppauksesta ovat niukkoja. Räjähdyksiä ei tapahtunut, eikä loukkaantumisia tai kuolonuhreja raportoitu. Tapahtuma sai tuolloin vain vähän julkista huomiota, mahdollisesti Yhdysvaltain ja sionistien suhteiden tulehduksen tai lisähyökkäysten rohkaisemisen välttämiseksi. Historialliset asiakirjat, mukaan lukien raportit Yhdysvaltain presidenttien murhayrityksistä ja Lehin toiminnasta, vahvistavat suunnitelman olemassaolon, mutta tarjoavat vain vähän yksityiskohtia, mikä heijastaa sen asemaa pienenä, epäonnistuneena operaationa.

## **Motiivi: Miksi kohdistaa Truman?**

Lehin päätös kohdistaa Truman johtui heidän käsityksestään Yhdysvaltain politiikasta, joka ei tukenut riittävästi sionistisia tavoitteita. Huolimatta Trumanin puolustuksesta juutalaisten maahanmuutolle ja juutalaiselle kotimaalle, Lehi piti hänen hallintonsa varovaista lähestymistapaa – joka tasapainotti arabien ja brittien intressejä – esteenä. Ryhmän laajempi strategia pyrki kansainvälistämään heidän ”vapautussotansa” Britannian hallintoa vastaan ja painostamaan maailmanvaltoja päättäväisiin toimiin. Kohdistamalla Trumanin Lehi pyrki lähettämään viestin, ettei yksikään johtaja ollut heidän ulottumattomissaan, toivoen häiritsevänsä diplomaattista inertiaa ja vetävänsä huomiota asialleen.

Kirjebombitaktiikka ei ollut Lehin kannalta uutta. He olivat aiemmin käyttäneet tätä menetelmää, mukaan lukien vuoden 1946 yritys brittiläisiä virkamiehiä vastaan ja vuoden 1944 murha Lordi Moynesta, Britannian Lähi-idän ministeristä. Vuoden 1947 kampanja laajensi tätä lähestymistapaa Yhdysvaltoihin, mikä heijasti Lehin kasvavaa rohkeutta ja epätoivoa Palestiinan konfliktin kiihtyessä.

## **Jälkiseuraukset ja vaikutus**

Epäonnistuneella suunnitelmalla oli vain vähän välitöntä vaikutusta. Truman, pelkäämättä, jatkoi Yhdysvaltain politiikan muovaamista Palestiinan suhteen, mikä huipentui hänen nopeaan Israelin tunnustamiseen vuonna 1948. Tapahtuma ei merkittävästi muuttanut Yhdysvaltain ja sionistien suhteita, todennäköisesti sen salailun ja laajemman Yhdysvaltain tuen juutalaisvaltiolle vuoksi. Lehi, jota YK, Britannian ja Yhdysvaltain hallitukset sekä valtavirran sionistijohtajat, kuten David Ben-Gurion, tuomitsivat terroristijärjestöksi, lakkautettiin Israelin perustamisen jälkeen vuonna 1948. Sen jäsenet integroituvat Israelin puolustusvoimiin, ja jotkut, kuten Shamir, nousivat merkittäviin poliittisiin rooleihin.

Suunnitelman hämäryys historiallisissa kertomuksissa heijastaa sen konkreettisten seurausten puutetta ja Yhdysvaltain ja Israelin suhteiden herkkyyttä tuolloin. Toisin kuin Lehin vuonna 1948 tekemä Folke Bernadotten murha, joka herätti kansainvälistä suuttumusta, Trumanin suunnitelma jäi alaviitteeksi, mainittuna vain ohimennen Lehin toimintaa tai Yhdysvaltain presidenttien turvallisuutta käsittelevissä kertomuksissa.

# Perintö ja historiallinen merkitys

Vuoden 1947 kirjebommiyritys Trumania vastaan korostaa Israelia edeltäneen sionistisen liikkeen monimutkaisuutta, joka sisälsi sekä maltillisia että äärimmäisiä ryhmittymiä. Lehin toimet, vaikka Chaim Weizmannin ja Ben-Gurionin kaltaiset hahmot tuomitsivatkin ne, olivat osa laajempaa kamppailua, joka lopulta edisti Israelin perustamista, vaikka heidän menetelmänsä vieraannuttivat liittolaisia ja monimutkaistivat diplomatiaa. Tapahtuma korostaa myös Yhdysvaltain varhaisia haasteita Lähi-idässä, kun Truman navigoi kotimaisten ja kansainvälisten paineiden keskellä määritelläkseen Amerikan roolin arabien ja Israelin konfliktissa.

Nykyään suunnitelma mainitaan toisinaan keskusteluissa Yhdysvaltain presidenttien murhayrityksistä tai Lehin kiistanalaisesta perinnöstä. Alustoilla, kuten X, viittaukset tapahtumaan esiintyvät joskus kertomuksissa, jotka kyseenalaistavat Yhdysvaltain ja Israelin suhteet, mutta näistä puuttuu usein vivahteita tai ne liioittelevat Lehin vaikutusta. Historioitsijat pitävät suunnitelmaa pienenä mutta paljastavana episodina, joka osoittaa, kuinka pitkälle äärijärjestöt olivat valmiita menemään tavoitteidensa saavuttamiseksi.

## Johtopäätös

Lehin kirjebommiyritys presidentti Harry S. Trumania vastaan vuonna 1947 oli epäonnistunut yritys pelotella keskeistä kansainvälistä hahmoa ratkaisevalla hetkellä Palestiinan konfliktissa. Vaikka se ei aiheuttanut vahinkoa, se heijastaa Lehin radikaaleja taktiikoita ja sionistisen taistelun korkeita panoksia valtiollisuuden puolesta. Trumanin kestävyys ja jatkuva tuki juutalaisvaltiolle auttoivat muovaamaan modernia Lähi-itää, tehden Lehin suunnitelmasta ohimenevän, vaikkakin rohkean, uhmauksen teon muuttavassa aikakaudessa.